

“ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΚΑΙ ΗΘΟΣ”: Ολοκληρώθηκε το 26ο Επιστημονικό Συμπόσιο

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Βεροίας, Ναούσης και Καμπανίας

Ολοκληρώθηκαν την Κυριακή 21 Ιουνίου το πρωί οι εργασίες του 26ου Επιστημονικού Συμποσίου με θέμα: «ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΚΑΙ ΗΘΟΣ» το οποίο διεξήχθη το διήμερο 20 και 21 Ιουνίου στον παλαιό Ιερό Μητροπολιτικό Ναό των Αγίων Αποστόλων Παύλου και Πέτρου Βεροίας, χωρίς την συμμετοχή, όπως είθισται, εκπροσώπων των Ορθοδόξων Πατριαρχείων και Αυτοκεφάλων Εκκλησιών εξαιτίας της πανδημίας του κορωνοϊού.

Κατά την 1η Συνεδρία προήδρευσε ο Καθηγητής κ. Θεόδωρος Γιάγκου, Κοσμήτορας της Θεολογικής Σχολής του Α.Π.Θ. και εισηγήσεις έκαναν: α) ο κ. Χαράλαμπος Ατματζίδης, Καθηγητής της Θεολογικής Σχολής του Α.Π.Θ, ο οποίος ανέπτυξε το θέμα: «Ο απόστολος Παύλος, η διδασκαλία του για το Ευαγγέλιο του Ιησού Χριστού και η σχέση της με την ηθική», β) η κ. Αικατερίνη Τσαλαμπούνη, αν. Καθηγήτρια της Θεολογικής Σχολής του Α.Π.Θ., η οποία ανέπτυξε το θέμα: «Οικολογική δικαιοσύνη και χριστιανική ηθική – μια βιβλική προσέγγιση» και γ) ο

κ. Χρήστος Καραγιάννης, αν. Καθηγητής της Θεολογικής Σχολής Ε.Κ.Π.Α, ο οποίος ανέπτυξε το θέμα: «Ο Δεκάλογος και η ηθική κατά την Παλαιά Διαθήκη».

Κατά την 2η Συνεδρία προήδρευσε ο Καθηγητής κ. Συμεών Πασχαλίδης, πρόεδρος του Τμήματος Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας του Α.Π.Θ. και εισηγήσεις έκαναν: α) ο κ. Απόστολος Κραλίδης, Καθηγητής της Θεολογική Σχολή του Α.Π.Θ., ο οποίος ανέπτυξε το θέμα: «Η ηθική στις μονοθεϊστικές θρησκείες» και β) η κ. Φλώρα Καραγιάννη, Διδάκτωρ Βυζαντινής Αρχαιολογίας – Θεολόγος, Διευθύντρια Ευρωπαϊκού Κέντρου Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Μνημείων, η οποία ανέπτυξε το θέμα «Η χριστιανική τέχνη ως εκφραστής της ηθικής του Χριστιανισμού».

Κατά την 3η Συνεδρία προήδρευσε ο Καθηγητής κ. Παναγιώτης Σκαλτσής, Πρόεδρος του Τμήματος Θεολογίας Α.Π.Θ. και εισηγήσεις έκαναν: α) ο κ. Γεώργιος Μαρτζέλος, Ομ. Καθηγητής του Α.Π.Θ. και Πρόεδρος του Τμήματος Θεολογικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Νεάπολης της Πάφου, ο οποίος ανέπτυξε το θέμα: «Δόγμα και ήθος στην πατερική παράδοση», β) ο κ. Νικόλαος Κόϊος, Αν. Καθηγητής της Ανωτάτης Εκκλησιαστικής Ακαδημίας Θεσσαλονίκης, ο οποίος ανέπτυξε το θέμα: «Θεμελιώδεις αρχές για μια Χριστιανική βιοηθική» και γ) ο Σεβ. Μητροπολίτης Κίτρους, Κατερίνης και Πλαταμώνος κ. Γεώργιος, Καθηγητής της Ανωτάτης Εκκλησιαστικής Ακαδημίας Θεσσαλονίκης, ο οποίος ανέπτυξε το θέμα: «Διά Χριστόν Σαλοί: Η “ανήθικη” εφαρμογή του Χριστιανικού ήθους. Η περίπτωση του Οσίου Νικοδήμου του Βεροιέως».

Μετά την ολοκλήρωση των εισηγήσεων εκ μέρους της επιστημονικής επιτροπής των «Παυλείων» ο Καθηγητής κ. Χαράλαμπος Ατματζίδης ανακοίνωσε το θέμα των ΚΖ΄ Παυλείων (Ιούνιος 2021), το οποίο θα είναι «Ο Απόστολος Παύλος και οι λόγιοι της Τουρκοκρατίας (Αφιέρωμα στα 200 χρόνια της Ελληνικής Επανάστασης)».

Κατά την λήξη του συνεδρίου εψάλησαν βυζαντινοί ύμνοι από χορό ιεροψαλτών υπό τη διεύθυνση του κ. Νικολάου Χανουμίδη.

Το συμπόσιο παρουσίασε ο Γενικός Αρχιερατικός Επίτροπος της Ιεράς Μητροπόλεως Βεροίας Αρχιμ. Δημήτριος Μπακλαγής.

Κατά το τριήμερο 25, 26 και 27 Ιουνίου στις 7:00 μ.μ., μέσα από την ιστοσελίδα της Ιεράς Μητροπόλεως και την αντίστοιχη σελίδα στο Facebook θα πραγματοποιηθεί μετάδοση του συμποσίου μαζί με τις εισηγήσεις του κ. Χρήστου Καρακόλη, Καθηγητού της Θεολογικής Σχολής Ε.Κ.Π.Α., ο οποίος θα αναπτύξει το θέμα «Η ηθική της Βασιλείας του Θεού στο κήρυγμα του Ιησού Χριστού», καθώς και της Μοναχής Θεοξένης, Καθηγουμένης της Ι. Μ. Χρυσοπηγής Χανίων, η οποία θα αναπτύξει το θέμα «Ο απόστολος Παύλος, η ηθική του διδασκαλία και ο μοναχισμός».

Στο τέλος ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Βεροίας, Ναούσης και Καμπανίας κ. Παντελεήμων κήρυξε την λήξη των εργασιών του 26ου Επιστημονικού Συμποσίου με θέμα: «ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΚΑΙ ΗΘΟΣ» και ανέφερε μεταξύ άλλων: «Πλούσιοι οἱ προλαβόντες ἐστιά-τορες· ἐκ γάρ Παύλου τά ὄψα δα-νεισάμενοι, τήν ἐδωδήν ἤρτυσαν. Ἀλλ’ ἡμῶν μέν ἐστιάτορες, Παύλου δέ οὗτοι ἀριστηταί· κλήτωρ γάρ πάντων ἡμῶν φιλότιμος Παῦλος, καί τοσαύτη τῶν παρ’ αὐτοῦ χορη-γούμενων ἐδεσμάτων ἡ περιουσία, ὥς τούς αὐτῶν ἐμπορουμένους πλουσίας ἐτέροις παρατιθέναι τραπέζας».

[ΓΙΑ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ ΚΑΝΤΕ ΚΛΙΚ ΕΔΩ](#)

ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ Η ΟΜΙΛΙΑ

Πλούσιοι ὅσοι μᾶς προσκάλεσαν νά ἀπολαύσουμε τό πνευματικό αὐτό συμπόσιο. Προετοίμασαν τό τραπέζι δανειζόμενοι τά ἐδέσματα ἀπό τόν Παῦλο. Αὐτοί πού μᾶς προσφέρουν τά ἐδέσματα, εἶναι καί ἐκεῖνοι προσκεκλημένοι τοῦ Παύ-λου, διότι αὐτός πού μᾶς προσκα-λεῖ ὅλους εἶναι ὁ Παῦλος. Καί εἶναι τόση ἡ ἀφθονία τῶν ἐδεσμάτων πού προσφέρει, ὥστε ὅσοι τά ἀπο-λαμβάνουν, μποροῦν νά παραθέ-τουν καί σέ ἄλλους πλούσια γεύ-ματα.

Τούς λόγους αὐτούς τοῦ μεγάλου Ἀντιοχέως πατρός, τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, ἀπό ἓνα ἐγκώμιό του πρὸς τόν προσ-φι-λέστατό του ἀπόστολο Παῦλο, δανείζομαι αὐτή τήν ὥρα, κατά τήν ὁποία ἀπό τοῦ βήματος τοῦ

περικαλλοῦς αὐτοῦ παλαιοῦ Μη-τρο-πολιτικοῦ ναοῦ τῆς Βεροίας, τόν ἀφιερωμένο εἰς τούς πρωτο-κορυφαίους ἀποστόλους Παῦλο καί Πέτρο, καλοῦμαι νά συνοψίσω ὅσα ἀκούσαμε καί ὅσα γευθήκαμε κατά τή διάρκεια τοῦ πνευματικοῦ αὐτοῦ Συμποσίου πού ὁλοκληρ-ώ-νεται σήμερα.

Καί ἄς μὴν θεωρηθεῖ ρητορική ὑπεβολή τό «γευθήκαμε», διότι γιά τόν λόγο τοῦ οὐρανοβάμονος ἀποστόλου Παύλου, τόν ἀποστο-λικό καί συγχρόνως εὐαγγελικό, ἰσχύει τό τοῦ ψαλμωδοῦ Δαβίδ, «γλυκύτερος ὑπέρ μέλι καί κη-ρίον».

Δέν ἀποτελεῖ ὅμως ὑπερβολή καί γιά ἕναν ἀκόμη λόγο, διότι ὅσα ἀκούσαμε αὐτές τίς δύο ἡμέρες στίς εἰσηγήσεις τῶν ἐκλεκτῶν ὁμιλη-τῶν, δέν ἦταν «ἔπεα πτερόεντα», ἀλλά λόγοι οὐσίας πού φώτισαν πλευρές τοῦ θέματος τοῦ Συνε-δρίου μας: «Εὐαγγέλιο καί ἥθος κατά τόν ἀπόστολο Παῦλο», καθώς ἡ πολυσημία τῆς ἐννοίας ἥθος ἀξιοποιεῖται μέ ποικίλους τρόπους σέ διαφορετικά πολιτιστικά καί θρησκευτικά συμφραζόμενα.

Αὐτούς θέλησαν νά φωτίσουν μέ τίς ὁμιλίες τους οἱ διακεκριμένοι εἰσηγητές μας.

Στό πρῶτο μέρος παρακολουθή-σαμε τή μετάβαση ἀπό τήν ἠθική κατά τήν Παλαιά Διαθήκη, ἡ ὁποία στηρίζεται στίς Δέκα ἐντολές πού ἐκφράζουν τόν ἠθικό νόμο τοῦ Θεοῦ, στή σχέση τῆς διδασκαλίας τοῦ ἀποστόλου Παύλου γιά τό Εὐ-αγγέλιο μέ τήν ἠθική. Καί εἶδαμε πῶς ὁ πρωτοκορυφαῖος ἀπόστο-λος, ἂν καί ἀξιοποιεῖ τίς ἠθικές ἀξίες τόσο τοῦ Ἰουδαϊσμοῦ ὅσο καί τοῦ ἑλληνορωμαϊκοῦ πολιτισμοῦ, προσδιορίζει ὡς βασικό στοιχεῖο τῆς χριστιανικῆς ἠθικῆς τή σύν-δεσή της μέ τό πρόσωπο τοῦ

Ἰησοῦ καί τήν προβολή του ὡς προτύπου πρὸς μίμηση τῶν πιστῶν. Μέ τόν τρόπο αὐτό ὁ ἀπόστολος Παῦλος δέν καθορίζει ἀπλῶς τή χριστια-νική ἠθική, ἀλλά δείχνει καί σέ μᾶς πῶς νά ἀντιμετωπίζουμε τίς ἠθι-κές προκλήσεις τοῦ συγχρόνου κόσμου κατὰ τό πρότυπό του.

Μεταξύ αὐτῶν τῶν προκλήσεων συγκαταλέγεται καί τό σημαντικό θέμα τῆς οἰκολογικῆς κρίσεως, στήν ἀντιμετώπιση τοῦ ὁποίου, ὅπως ἀκούσαμε, μπορεῖ νά συμβάλ-λει τό χριστιανικό ἥθος, πού χαρακτηρίζεται ἀπό τή δίκαιη χρήση καί τόν σεβασμό τῆς ὑπό-λοιπης δημιουργίας.

Οἱ εἰσηγήσεις τοῦ δευτέρου μέ-ρους τοῦ Συνεδρίου μας ἐστίασαν σέ δύο διαφορετικές μεταξύ τους ἐκφράσεις τῆς ἠθικῆς. Ἡ μία ἀφο-ροῦσε στήν ἠθική μέσα στίς μονο-θεϊστικές θρησκεῖες, πού παρότι ὀρισμένοι ἐρευνητές θεωροῦν ὅτι διαμορφώνεται μεταξύ Ἰουδαϊ-σμοῦ, Χριστιανισμοῦ καί Ἰσλάμ μία «κοινή ἠθική», πού ἀποτελεῖ μέρος «τῆς θείας Ἀποκαλύψεως», πού καί οἱ τρεῖς θρησκείας ἀποδέχονται μέ τόν δικό τους τρόπο ἡ κάθε μία, τελικά δέν μποροῦν νά ἀμφισβη-τη-θοῦν οἱ διακριτές διαφορές τους.

Μέ τή δεύτερη εἰσήγηση μετα-φερθήκαμε στόν χῶρο τῆς βυζα-ντινῆς καί μεταβυζαντινῆς τέχνης καί παρακολουθήσαμε μέ ἐντυπω-σιακά εἰκονογραφικά παραδείγμα-τα πῶς μέσω αὐτῆς ἀποτυπώνεται ἡ χριστιανική ἠθική καί ἀνα-δει-κνύεται τόσο αὐτή ὅσο καί ἡ τιμω-ρία τῆς ἀνηθικότητος.

Οἱ τρεῖς εἰσηγήσεις τοῦ τελευ-ταίου μέρους πού παρακολουθή-σαμε σήμερα μᾶς παρουσίασαν τρεῖς ἀκόμη πτυχές τοῦ πολυ-πλεύ-ρου θέματος τῆς σχέσεως Εὐαγ-γελίου καί ἥθους.

Ἡ πρώτη εἰσήγηση μᾶς παρου-σίασε τή σχέση ἥθους καί δόγματος σύμφωνα μέ τούς πατέρες τῆς Ἐκκλησίας. Καί, ὅπως εἶδαμε, οἱ πατέρες, ἔχοντας βιβλικές προϋ-ποθέσεις καί καταβολές, θεωροῦν, κατὰ κοινή παραδοχή, τή σχέση τοῦ ἥθους μέ τό ὀρθόδοξο δόγμα ἀμφίδρομη, σέ τέτοιο μάλιστα βαθμό, ὅπως ἀποδεικνύεται ἀπό τά ἔργα τους μέ μοναδικό καί ἀνεπα-νά-ληπτο τρόπο, ὥστε τό ὀρθόδοξο δόγμα νά ἀποτελεῖ ἐκφραση καί διασφάλιση τῆς πνευματικῆς ἐμπει-ρίας τῆς Ἐκκλησίας καί τό ὀρθόδοξο ἥθος ἀπαραίτητη προϋ-πόθεση γιά τή διατύπωση τοῦ ὀρθο-δόξου δόγματος.

Τό χριστιανικό ἥθος καί ἡ ὀρθόδοξη παράδοση, ὅπως ἀκού-σαμε στή δεύτερη εἰσήγηση, καλεῖ-ται καί μπορεῖ νά δώσει διέξοδο στά ἀδιέξοδα τῆς ἐπιστήμης καί τῆς βιοηθικῆς πού ἀνακύπτουν καθημερινά στόν σύγχρονο κόσμο μας, τό διαπιστώσαμε, ἄλλωστε, μέ ἀφορμή τήν πανδημία τοῦ κορω-νοϊοῦ,

ἐνῶ ἡ διαφορετική ἐφαρμογή τῆς χριστιανικῆς ἠθικῆς, ὅπως βιώ-νεται ἀπό τούς

διά Χριστόν σαλούς άγίους τής Έκκλησίας μας, καί βιώ-θηκε καί άπό τόν συμπολίτη μας όσιο Νικόδημο, σύμφωνα μέ τήν τελευταία είσήγηση, μάς δίδει μία άλλη προοπτική έφαρμογής τοϋ λόγου τοϋ πρωτοκορυφαίου άποστόλου «τοῖς πᾶσι γέγονα τά πάντα, ίνα πάντως τινάς σώσω».

Ή σωτηρία τῶν πάντων εἶναι, άλλωστε, γιά τήν όρθόδοξη χρι-στιανική Έκκλησία καί πίστη καί γιά τόν ούρανοβάμονα άπόστολο Παϋλο ό λόγος γιά τόν όποιο άγω-νίζεται νά μορφώσει τό ήθος τῶν πνευματικῶν του τέκνων, άνεξάρ-τητα άπό τίς πολιτιστικές καί θρη-σκευτικές καταβολές τοϋ καθενός, καί νά τό μεταποιήσει σέ ήθος Χριστοϋ, σέ ζωή Χριστοϋ.

Σέ μία έποχή κατά τήν όποία τά ήθη τῶν ανθρώπων αλλοιώνονται μέ ταχύ-τατους ρυθμούς, ή σημασία καί ή αναγκαιότητα τοϋ Εϋαγγε-λικοϋ ήθους τό όποιο διδάσκει ό άπόστολος Παϋλος εἶναι προφα-νής, καί πιστεύω ότι οἱ είσηγήσεις τῶν έκλεκτῶν όμιλητῶν μας, καθώς καί ή συζήτηση πού άκο-λούθησε, άποτελοϋν καί θά άποτε-λέσουν, καί όταν θά λάβουν τήν έντυπη μορφή τους στά Πρακτικά, έναυσμα περαιτέρω προβλημα-τι-σμοϋ γιά όλους μας.

Τό ΚΣΤ΄ Συμπόσιο πρός τιμήν τοϋ άγίου ένδόξου άποστόλου Παύλου ήδη όλοκληρώθηκε. Καί γι΄ αϋτό θέλουμε νά έκφράσουμε στόν πρω-τοκορυφαίο άπόστολο καί άπό-στολο τῶν Βεροιένων, μέγα Παϋλο, περισ-σότερο άπό κάθε άλλη φορά, τήν άπειρη εϋγνωμοσύνη μας, γιατί, παρά τίς μεγάλες δυσκολίες αϋτής τής περιόδου έξαιτίας τής πανδημίας, μάς άξίωσε νά μήν διακόψουμε τήν πνευματική άλυ-σίδα τῶν πρός τιμήν του συνε-δρίων, αλλά νά άπολαύσουμε καί φέτος τήν τρυφή τής μετοχής στούς λόγους του καί συγχρόνως νά τοϋ άπονείμουμε δι΄ αϋτοϋ αἶνον εϋχαριστίας καί άγάπης.

Εϋγνωμοσύνη καί εϋχαριστία όφείλουμε καί πρός όλους τούς Προκαθημένους τῶν Όρθοδόξων Έκκλησιῶν, οἱ όποιοι διά τῶν σε-πτῶν μηνυμάτων τους, τῶν εϋχῶν καί εϋλογιῶν τους, ένίσχυσαν τήν προσπάθεια τής διοργανώσεως τοϋ Συνεδρίου μας.

Πρωτίστως εϋχαρι-στοϋμε τήν Αϋτοϋ Θειοτάτη Παναγιότητα, τόν Οἰκουμενικό μας Πατριάρχη, ό όποιος μάς απέ-στειλε καί βιντεο-σκο-πημένο τό μήνυμά του.

Εϋχαριστοϋμε άκόμη θερμότατα τόν Μακαριώτατο Πατριάρχη Άλε-ξανδρείας κ. Θεόδωρο, τόν Μακα-ριώτατο Αρχιεπίσκοπο Κύπρου κ. Χρυσόστομο καί τόν Μακαριώτατο Αρχιεπίσκοπο Άθηνῶν καί πάσης Έλλάδος κ. Ίερώνυμο, οἱ όποιοι τίμησαν έπίσης τό Συνέδριό μας μέ τά μηνύματά τους.

Ίδιαίτερες εϋχαριστίες όφείλουμε στά έλλογιμώτατα μέλη τής Έπι-στη-μονικῆς καί Όργανωτικῆς Έπι-τροπῆς γιά τήν άποτελεσματική προετοιμασία τοϋ Συνεδρίου υπό δύσκολες συνηθήκες καί βεβαίως τούς έλλογιμωτάτους καί έκλε-κτούς

εἰσηγητές μας πού ἀνταπο-κρινόμενοι στήν πρόσκλησή μας πλαισίωσαν τό Συνέδριο.

Εὐχαριστίες ἀνήκουν καί πρός τούς ἄρχοντες, ἰδιαίτέρως στόν Δήμαρχό μας καί τούς ἀντιδημάρχους, πολιτικούς καί στρατιωτικούς, τῆς πόλεως καί τῆς περιφέρειας μας, τήν προϊστα-μένη τῆς Ἐφορείας Ἀρχαιοτήτων Ἡμα-θείας κ. Ἀγγελική Κοτταρίδη, καί πρός ὅλους ὅσους παρηκολού-θη-σαν τό Συνέδριό μας, ἐκφράζοντας μαζί μας τήν εὐγνω-μοσύνη, τήν ἀγάπη καί τόν σεβασμό τους στόν ἱδρυτή τῆς τοπικῆς μας Ἐκκλησίας καί μέγιστο ἀπόστολο, τόν οὐρανο-βάμονα ἀπόστολο Παῦλο.

Ἰδιαίτέρως θέλω νά εὐχαριστήσω τούς πατέρες, γιατί μέ τή δυνατότητα πού αὐτοί «ἀνεκάλυψαν», μπορεῖ φέτος νά δεῖ διαδικτυακά τό Συνέδριό μας ὅλος ὁ κόσμος, κυρίως ὅμως οἱ δικοί μας ἄνθρωποι, ἐδῶ στόν Ἑλλαδικό χῶρο: τόν π. Γεράσιμο, τόν π. Κοσμᾶ, τόν π. Ἀντώνιο καί τόν π. Παντελεήμονα, καί βεβαίως τόν Πρωτοσύγκελλο, π. Ἀθηναγόρα Μπίρδα, καί τόν Γενικό Ἀρχιερατικό Ἐπίτροπο π. Δημήτριο Μπακλαγῆ, γιά ὅλη τήν ὁργάνωση τοῦ Συνεδρίου πρός τιμήν τοῦ πρωτοκορυφαίου ἀποστόλου Παύλου.

Πρός Αὐτόν ἀναπέμπουμε καί τήν καταληκτήρια, ὀλοκάρδια εὐχαρι-στία μας, γιατί μέ τόν λόγο του καί μέ τό ἦθος του μάς δίδαξε ὅλες αὐτές τίς ἡμέρες, καί δεόμεθα ταπει-νῶς, ὅπως διά τῶν πρεσβειῶν του ὁ Θεός «πληρώσει πᾶσαν χρει-αν ὑμῶν κατά τό πλοῦτος αὐτοῦ ἐν δόξῃ, ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ» (Φιλ. 4.19).